

Motion till riksdagen 2017/18:4080

av **Aron Emilsson m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2017/18:164 En kommunal kulturskola för framtiden – en strategi för de statliga insatserna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till nationella mål för statliga insatser.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationellt center och samordning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda statens framtida stöd till den kommunala musik- och kulturskolan och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den kommunala musik- och kulturskolans respektive skolans ansvar för och ansvarsförhållande till kulturell bildning och förkovran och tillkännager detta för regeringen.

Inledning och bakgrund

Musik- och kulturskolan – nationell eller lokal angelägenhet? Regeringen konstaterar att kommunala musik- och kulturskolan är av nationellt intresse, trots att det är en kommunal angelägenhet. Det är en grundinställning som Sverigedemokraterna delar. Musik- och kulturskolan är dels så utbredd och folkligt förankrad, dels så betydelsefull för så många barn och unga att den är av nationellt intresse och att det finns en god intention i att sträva efter en högre nationell likvärdighet. Samtidigt måste det ske med stor respekt och ödmjukhet för lokala traditioner och utföranden. Musik- och kulturskolans utbud och undervisning har också spelat roll för framväxandet av det svenska musikundret och kompetensförsörjningen och generationsskiften för det svenska orkesterlivet.

De senaste åren och inte minst sedan Kulturskoleutredningen presenterades kan vi konstatera att musik- och kulturskolan är stadd i omvandling och verksamhetsskifte på många håll i landet. Utredningen har också haft en olyckligt normerande och styrande roll i många kommuner och bland pedagoger, trots att det varit just en utredning och

inga av riksdagen fastställda villkor eller krav. Enskild undervisning får stryka på foten för undervisning i större grupper där kunskapsnivån ibland kan vara mycket ojämn, när det inte handlar om medvetet sammansatta orkestrar där eleverna befinner sig på samma nivå. En minskande andel enskild undervisning är också en fara för försörjningen av musiker till såväl amatörorkestrar som professionella orkestrar i landet. Enskild och långsiktig undervisning är i någon mån en förutsättning för återväxt i grupp längre fram, dvs. orkester.

Sverigedemokraterna menar att trenden av mer och mer gruppundervisning på bekostnad av mindre och mindre enskild undervisning måste brytas.

En annan trend vi kan se är att möjligheten att få undervisning på skoltid, vilket oftast gäller håltimmar och raster etc., begränsas och diskuteras runt om i landet. Undervisning av deras lärare i musik- och kulturskolan någon gång under skoldagen kan vara avgörande för om elever boende på lands- och glesbygd över huvud taget har möjlighet att gå i musik- och kulturskolan. Infrastrukturen och samverkan finns dessutom ofta mellan skolan och musik- och kulturskolan, i uppemot 95 procent av landets kommuner, så ett nedmonterande av denna lösning när det uppenbarligen fungerar är oroväckande.

En tredje trend vi kan skönja är att alltmer kultur- och musikskolepersonal får delvis nya och i förhållande till de musikhögskoleutbildningar man studerat, mer fritidsorienterade än undervisningsorienterade uppgifter då nya inslag och integrationsinsatser ska utföras där fokus kretsar kring sysselsättning och inte kunskapsförmedling. Det är viktigt att slå fast att lärarnas kompetens och yrkestradition måste respekteras även i en verksamhet i förändring.

Nationellt mål för statliga insatser

Sverigedemokraterna anser att det kan finnas ett visst värde i någon form av nationella riktlinjer och mål för att uppnå en högre likvärdighet och kvalitet också där verksamhet saknas, eller har utvecklingspotential. Samtidigt kan vi konstatera att regeringens förslag till nationellt mål för musik- och kulturskolan ska ta sitt avstamp i de nationella kulturpolitiska målen, och då Sverigedemokraterna motionerat om nya nationella kulturpolitiska mål, där vi avslår de gamla, kan vi således inte ställa oss bakom regeringens förslag till nationellt mål för statliga insatser till stöd för den kommunala musik- och kulturskolan. Det är i målformuleringarna också tydligt att regeringen vill styra mot mer av gruppundervisning. Vi noterar också att flera remissinstanser lämnar förslag till alternativa målformuleringar. Vidare anser vi att t.ex. perspektiv om funktionsnedsattas tillgänglighet inte är tillräckliga. För övrigt anser vi att skälen för att gå ifrån benämningen kultur- och musikskola till enbart kulturskola inte är tillräckliga då instrument- och sångundervisning ännu har och länge har haft en särskild ställning och tradition inom musik- och kulturskolan som mycket väl kan understrykas.

Nationellt center, samordning och statligt stöd

Statens kulturråd har fått regeringens uppdrag att inrätta ett nationellt kulturskolecentrum med syfte att samordna och stödja kultur- och musikskolor i utveckling, statistik och forskning, men också att fördela de statliga bidragen. Stöd för samverkan och informationsutbyte har goda intentioner och värden, men uppdraget är

tveklöst av sådan karaktär att de torde kunna åläggas branschen snarare än en statlig myndighet, i synnerhet då kultur- och musikskolorna inte är en statlig angelägenhet. Sverigedemokraterna föreslår därför att branschorganisationen Kulturskolerådet, som dessutom har en struktur för samverkan och nätverk, ges detta uppdrag med undantag för bidragsfördelningen. Vi anser vidare att en utredning bör tillsättas för att se över vilka statliga bidrag som långsiktigt behövs och hur den bidragsfördelningen ska se ut och administreras. Det finns goda skäl för statliga stöd till den kommunala musik- och kulturskolan där de behövs som mest och gör störst nytta. Det man kan konstatera av regeringens generella bidrag om 100 miljoner kronor är att stödet är lovvärt i sig och kan få positiva effekter. Ska det ges förutsättningar att få det måste det enligt oss preciseras och riktas rätt. Det bör t.ex. i första hand inte gå till att sänka avgifter, så som det stundtals uttryckts. Avgifterna är inte ett generellt problem för tillgängligheten. Ett statligt bidrag bör öronmärkas och riktas mot att komma till rätta med eftersatta områden genom punktinsatser, jämte att möjligen etablera ett basutbud i de kommuner som helt saknar kultur- och musikskola. Vissa kultur- och musikskolor saknar helt ändamålsenliga lokaler, andra har mycket bristfälliga lokaler. Ytterligare andra har svårigheter med instrumentköp och instrumentförråd, utveckling och arbetsmiljö.

Det ter sig således för oss viktigare att rikta insatser mot behov enligt ovan än att bibehålla ett generellt stöd som av många betraktats som diffust.

Samverkan mellan den obligatoriska skolan och musik- och kulturskolan

Regeringen poängterar kulturens och kulturutövandets positiva effekter på sammanhållning. I och med att kommunala musik- och kulturskolan arbetar inom just detta område slår regeringen fast att kommunala musik- och kulturskolans verksamhet är viktig i ett alltmer fragmenterat samhälle och att det är viktigt att fler barn tar del av verksamheten. Sverigedemokraterna är inte övertygade om att detta är ett effektivt sätt att förbättra samhällets sammanhållning i stort, eftersom alla till skillnad från det obligatoriska skolväsendet inte deltar i musik- och kulturskolans verksamhet. Vidare ser Sverigedemokraterna vårt samhälle som en helhet, dvs. att vi ser hela Sverige som samhället. Då blir det svårt att öka samhällets sammanhållning genom institutioner som är en kommunal angelägenhet. Sverigedemokraterna driver förslag om att förstälga den obligatoriska skolan, men vill att musik- och kulturskolans huvudmän även fortsättningsvis ska vara kommunerna. Det är problematiskt att regeringen förefaller ha som målsättning att den kommunala musik- och kulturskolan ska anpassas så att den attraherar större grupper. Vi tror att denna utgångspunkt på sikt skulle kunna urholka musik- och kulturskolorna som utbildningsinstitutioner. Det är av yttersta vikt att verksamheten fortsatt fokuserar på att på genomgående hög nivå söka bilda barn och unga att yttra sig genom olika kulturformer, och fortsatt ska ha en förståelse för och förmedla att bemästrande av kulturella uttrycksformer kräver hängivelse och hårt arbete. Därför tror Sverigedemokraterna att det kan vara mer fruktsamt att fokusera generella sammanhållningsinsatser, med ett fokus på gemenskap genom kulturyttringar snare än bemästrande, till den obligatoriska skolan. Dessa insatser i den obligatoriska skolan skulle kunna öka, kanske inom ramen för Skapande skola. Detta tillsammans med andra insatser som bidrar till en starkare kulturell gemenskap och kulturell förståelse, såsom Sverigedemokraternas förslag om nationell kulturkanon som skulle skapa en generell förståelse för viktiga svenska kulturella verk. Sverigedemokraterna vill gärna se över

möjligheterna till mer gemensam sång inom den obligatoriska skolan. Samtidigt kan de barn och ungdomar som på sin fritid vill utveckla sina färdigheter ytterligare inom olika kulturella uttryckssätt göra det genom att söka sig till den kommunala musik- och kulturskolan. Fokus för musik- och kulturskolan bör således vara undervisning och utveckling, framför en strävan att söka involvera så många ungdomar och barn som möjligt för att öka sammanhållningen i samhället.

Aron Emilsson (SD)

Angelika Bengtsson (SD)

Cassandra Sundin (SD)

Sara-Lena Bjälkö (SD)